

Міністерство освіти і науки України
Червоноградський гірничо-економічний фаховий коледж

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор коледжу

Л.М.Сольвар

2021 р.

Методичні рекомендації
та зразки оформлення розділів комплексу
навчально-методичного забезпечення дисципліни
у Червоноградському гірничо-економічному
фаховому коледжі

Схвалено рішенням
педагогічної ради №1
від «01» вересня 2021 р.

ЗМІСТ

Вступ.

1. Структура методичного комплексу дисципліни.
2. Характеристика і склад розділів комплексу навчально–методичного забезпечення дисципліни.

ВСТУП

Освітній процес в коледжі здійснюється у відповідності до Закону України «Про фахову передвищу освіту» та внутрішнього Положення «Про організацію освітнього процесу у Червоноградському гірничо-економічному фаховому коледжі». Цей документ містить перелік структурних елементів комплексу методичного забезпечення дисципліни, який є одним із факторів якісної підготовки фахівців.

Комплекс навчально-методичного забезпечення (КНМЗ) дисципліни являє собою сукупність методичних матеріалів (планів занять, програм, конспектів лекцій, інструкційних карт тощо), що забезпечують освітній процес у відповідності до державних стандартів. Для удосконалення організації навчально-методичного забезпечення дисципліни в коледжі, покращення якості проведення навчальних занять та впорядкування навчально-методичної документації розроблено методичні рекомендації та зразки оформлення структурних розділів КНМЗ.

Методичні рекомендації адресовані, перш за все, молодим викладачам та викладачам, які працюють над вдосконаленням КНМЗ.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Червоноградському гірничо-економічному фаховому коледжі навчально-методичний комплекс дисципліни має складатися з наступних розділів (елементів):

1. Навчальна типова програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Програми навчальної, технологічної і виробничої практик.
4. План занять (навчально–методична карта).
5. Навчально–наочні посібники, сучасні технічні засоби навчання, презентації занять тощо).
6. Конспект лекцій з дисципліни (опорний конспект).
7. Комплекс контрольних робіт (завдання обов’язкової чи директорської контрольної роботи) для визначення залишкових знань з дисципліни,

завдань для обов'язкових контрольних робіт, завдань для контрольних робіт з навчального матеріалу, виділеного на самостійне вивчення студентами.

8. Інструктивно–методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять.

9. Завдання на курсові та дипломні проекти.

10. Контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання для модульних контрольних робіт.

11. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети.

12. Методичні вказівки, розробки для студентів тощо.

13. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів.

14. Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання.

15. Інші матеріали.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА І СКЛАД РОЗДІЛІВ КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Типова програма дисципліни

Основним документом, на основі якого планується навчальний процес в коледжі, є навчальна (типова) програма.

Цей розділ КНМЗ містить ксерокопію навчальної програми або її оригінал з вкладишами освітньо-професійної програми (ОПП) відповідної спеціальності.

2. Робоча програма дисципліни

Робоча навчальна програма з дисципліни розробляється на основі навчальної (типової) програми і затверджується головою циклової комісії та заступником директора з навчальної роботи. Якщо дисципліна читається на декількох спеціальностях, то розробляється декілька робочих навчальних програм.

Вона складається з наступних розділів:

- 1) мета дисципліни, її місце в навчальному процесі;
- 2) тематичний план;
- 3) зміст дисципліни;
- 4) форми та зміст поточного і підсумкового контролю;
- 5) перелік навчально–методичної літератури;
- 6) критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

3. Програми навчальної, технологічної та професійної практик

Розділ містить типову програму практики, робочу навчальну програму практики та матеріали, що дозволяють своєчасно оформити звіти.

4. Плани занять оформляються на кожний вид заняття (лекційне, семінарське, практичне, лабораторне).

Плани занять оформлюються за наведеною схемою.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

Тема:

Вид заняття:

Мета:

Дидактична:

Виховна:

Методи (забезпечуючі та забезпечувані дисципліни):

Дидактичні засоби навчання :

СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ:

1. Організаційна частина заняття
2. Повідомлення теми, мети та основних завдань заняття
3. Актуалізація опорних знань студентів та контроль вихідного рівня знань
4. Мотивація навчальної діяльності студента.

Структурні елементи заняття, які забезпечують досягнення дидактичної і виховної мети. Їх зміст і послідовність.

5. Підведення підсумків заняття
Домашнє завдання

Методичні рекомендації викладачам щодо заповнення планів занять

Орієнтовна структура лекційного заняття:

1. Організаційна частина.
2. Повідомлення теми та мети завдання.
3. Актуалізація опорних знань.
4. Мотивація навчальної діяльності.
5. Усвідомлення нових знань (або вивчення нового матеріалу, або засвоєння нових знань)

План лекції:

- 1.
- 2.
- 3.

- 4.
6. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.
7. Підведення підсумків заняття, відповіді на запитання студентів.
8. Видача завдання для самостійної роботи.

Орієнтовна структура практичного заняття:

1. Організаційна частина.
2. Повідомлення теми та мети завдання.
3. Актуалізація опорних знань та контроль вихідного рівня знань студентів.
4. Мотивація навчальної діяльності.
5. Формування вмінь та навичок студентів (або закріплення вмінь та навичок, або перевірка вмінь та навичок).

Зміст основної частини заняття:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
6. Поточний контроль виконання роботи.
7. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.
7. Підведення підсумків заняття.
8. Видача завдання для самостійної роботи.

Орієнтовна структура лабораторного заняття:

1. Організаційна частина.
2. Повідомлення теми та мети завдання.
3. Актуалізація опорних знань та контроль вихідного рівня знань студентів.
4. Мотивація навчальної діяльності.
5. Інструктаж з техніки безпеки.
6. Вступний інструктаж студентів щодо виконання лабораторної роботи.
7. Самостійне виконання студентами завдань лабораторної роботи.

Зміст основної частини заняття (зміст завдання):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
8. Поточний контроль виконання роботи, консультативна робота.
9. Захист звітів про роботу.
10. Узагальнення та систематизація знань, вмінь та навичок.
11. Підведення підсумків заняття.

12. Видача завдання для самостійної роботи.
13. Прибирання робочих місць.

Орієнтовна структура семінарського заняття:

1. Організаційна частина.
2. Повідомлення теми та мети завдання.
3. Актуалізація опорних знань студентів.
4. Мотивація навчальної діяльності.
5. Вступне слово викладача.
6. Бесіда (диспут, дискусія, слухання рефератів, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей студентів тощо).

Зміст основної частини заняття:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
7. Заключне слово викладача.
8. Підведення підсумків заняття. Мотивована оцінка роботи студентів.
8. Видача завдання для самостійної роботи.

Види навчальних занять, їх типи та методи

Види занять	Типи	Методи
<i>Лекція</i> – інформаційно-повідомлювальний виклад матеріалу з елементами проблемності і наочності	вступна проблемна з елементами бесіди настановча інформаційна заклучна	лекція-бесіда проблемний виклад ілюстрація поточний контроль знань
<i>Семінарське заняття</i> – створення певних проблем з метою розвитку продуктивного	семінар-диспут семінар-колоквіум семінар-бесіда семінар-обговорення доповідей, рефератів класичний семінар	доповідь бесіда диспут рецензування та обговорення рефератів «мозковий штурм»

мислення	(семінар із виступами студентів)	поточний контроль знань
Лабораторне та практичне заняття – удосконалення поточних навиків та умінь, практичне засвоєння теоретичних положень навчальної дисципліни	індивідуальні виконання завдань робота ланками фронтальне виконання завдань	вправи імітаційно-ігровий експеримент дослідження лабораторні роботи практичні роботи поточний контроль знань
Самостійна робота – спланована, пізнавальна організаційно – і методично – направлена діяльність студентів, яка здійснюється без прямої допомоги викладача	доаудиторна самостійна робота аудиторна самостійна робота позааудиторна самостійна робота	виконання випереджувальних завдань проблемний, поточний контроль знань виконання практичних, лабораторних робіт поточний контроль знань конспектування реферати ділові ігри підсумковий контроль знань
Консультація – консультація студентів з питань курсового, дипломного	індивідуальні (семестрові завдання) групові (екзаменаційні, поточні завдання) проектування, теоретичних питань навчальної дисципліни або певних аспектів їх практичного навчання	проблемно-пошуковий дослідницький ігровий проектування самостійна робота підсумковий контроль знань

Приклади формулювання мети заняття:

1. Дидактична (навчальна мета):

1.1. Лекційні заняття:

- оволодіти знаннями;
- засвоїти властивості, закони;
- усвідомити значення, роль;
- засвоїти особливості;
- ознайомитися з принципами організації, дій, улаштування, змістом;
- засвоїти інформацію;
- сформулювати поняття, уявлення;
- систематизувати знання;
- розширити знання, сферу, область;
- узагальнити знання, новий матеріал;
- завершити вивчення;
- провести контроль знань;
- перевірити рівень засвоєння знань;
- установити взаємозв'язок, залежність, рівень знань.

1.2. Семінарські заняття:

- систематизувати та поглибити знання за темою, розділом;
- узагальнити закон;
- поглибити уявлення, сутність;
- залучати до аналітичної діяльності;
- залучати до творчої діяльності;
- поглибити знання;
- розширити знання, сферу, область;
- завершити формування, дослідження, вивчення;
- залучити до самостійного оперативного рішення.

1.3. Практичні заняття:

- сформулювати навички в техніці виконання;
- навчити новому способу дії;
- оволодіти навиками;
- відпрацювати навички, прийоми;
- сформулювати професійні уміння;
- засвоїти уміння самостійно використовувати знання, навички;
- сформулювати чітке уявлення про послідовність;
- закріпити відомі способи дій;
- сформулювати уміння застосовувати знання в комплексі для....
- залучати до творчої діяльності.

1.4. Лабораторні заняття:

- експериментально підтвердити теоретичні положення;
- набути навички роботи з лабораторним оснащенням, приладами;

– оволодіти методикою експериментальних досліджень.

2. Виховна мета:

- створити атмосферу емоційного підйому;
- виховувати почуття гордості, інтересу, відповідальності, співпереживання, співчуття, радості, поваги;
- прищепити професійні якості (уважність, охайність, осмислене відношення до виконуваної роботи, аналітичний погляд на...;
- досягти усвідомлення ...;
- навчити оцінювати з точки зору, творчості, логічно мислити;
- розвивати в пізнавальній, творчій трудовій діяльності прагнення до ...;
- прищеплювати вміння культурної поведінки;
- розвивати пізнавальні можливості, самостійність, працелюбство, здібності до...;
- сприяти формуванню ідей, поглядів, звичок;
- формувати відповідальне відношення до...;
- виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно;
- сприяти формуванню правової грамотності;
- формувати вибіркочу спрямованість сприймання (властивостей предметів, часу, дій, руху тощо);
- сприяти формуванню пізнавального інтересу, розвитку технічних умінь у процесі навчання;
- виховувати професійні риси, почуття відповідальності, творче мислення;
- удосконалювати професійну увагу (зосередженість, активність, стійкість);
- формувати професійні якості: окомір, швидкість реакції, просторове уявлення;
- формувати прагнення до раціонального виконання трудових дій.

5. Конспект лекцій з дисципліни

Конспект лекцій з дисципліни розробляється відповідно до вимог навчальної (типової) програми, розглядається та затверджується на цикловій комісії.

Він є результатом творчості викладача, постійно поповнюється новим навчальним матеріалом. До нього можна додавати ілюстрований матеріал, статті газет тощо.

*Зразок оформлення титульного аркуша
конспекту лекцій з дисципліни*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРВОНОГРАДСЬКИЙ ГІРНИЧО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

КОНСПЕКТ

лекцій з дисципліни « »
за спеціальністю « »
Розробив викладач:
Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії _____
Протокол №
від «__» 202__ р.
Голова комісії

Зразок оформлення лекції:

Лекція №
Тема лекції:
Мета лекції:
План лекції:
1.
2.
3.
4.
Література:
Основна:
Додаткова:
ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ
Контрольні запитання

6. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт, завдань для контрольних робіт з навчального матеріалу, виділеного на самостійне вивчення.

Цей розділ складається з наступних елементів:

- ККР з дисципліни;
- обов'язкові контрольні роботи;
- контрольні роботи з тем, виділених на самостійне опрацювання.

Всі зазначені контрольні роботи затверджуються головою циклової комісії та заступником директора з навчальної роботи.

7. Інструктивно – методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять

Інструктивно–методичні матеріали – це інструкційні карти до проведення різних видів занять. Рекомендується інструкційні карти заповнювати на бланковій документації (зразки бланків додаються).

Примітка: В залежності від дисципліни на засіданнях циклових комісій наведені нижче зразки бланків можуть вдосконалюватися.

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТА

до проведення лабораторного (практичного) заняття №
з дисципліни _____

1. Тема заняття :
2. Мета проведення заняття:
 - 2.1. Після виконаної роботи студент повинен знати:
вміти:
3. Матеріально – технічне оснащення робочого місця:
4. Інструктаж з техніки безпеки:
5. Короткі відомості з теоретичної частини:
6. Зміст і послідовність виконання завдань:
7. Методичні вказівки з виконання та оформлення:
8. Рекомендована література:

Викладач:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії _____

Протокол № _____ від « ____ » 20 ____ р .

Голова циклової комісії _____

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТА

семінарського заняття №
з дисципліни _____

1. Тема заняття :
2. Мета проведення заняття:

- 2.1. Після вивчення теми студент повинен знати:
вміти:
3. План семінару :
4. Основні поняття та терміни:
5. Теми рефератів, співдоповідей та повідомлень:
6. Методичні вказівки щодо розкриття питань плану семінарського заняття:
7. Рекомендована література:

Викладач:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії _____

Протокол № _____ від «_____» 20__ р .

Голова циклової комісії _____

8. Завдання на курсові та дипломні проєкти (роботи)

В цьому розділі знаходяться всі методичні матеріали, що необхідні для проведення курсових, дипломних проєктів (робіт) з дисципліни, а саме:

- перелік тем курсових та дипломних проєктів (робіт);
- індивідуальні завдання до них;
- рекомендована література до написання курсових, дипломних проєктів (робіт);
- методичні вказівки для студентів щодо виконання та оформлення проєктів (робіт);
- нормативні положення, інструкції щодо виконання курсового, дипломного проєкту (роботи) тощо.

9. Контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання до модульних контрольних робіт

Контрольні завдання до семінарських, практичних та лабораторних занять розробляються і проводяться з метою встановлення рівня засвоєння студентами відповідного навчального матеріалу.

Окрім контролю знань, умінь, навичок студентів на семінарських, практичних та лабораторних заняттях, викладач здійснює модульний контроль.

Питання та завдання до модульних контрольних робіт розробляються

викладачем відповідно до робочої навчальної програми , розглядаються та схвалюються на засіданні циклової комісії.

*Зразок оформлення
матеріалів щодо проведення модульних контрольних робіт:*

Матеріали до модульних контрольних робіт

з дисципліни «_____»
для студентів курсу спеціальності «_____»

Викладач:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової
комісії _____
Протокол № _____ від «_____» 20__ р .
Голова циклової комісії _____

Контрольна робота за модулем № _____

Дисципліна
спеціальність
ВАРІАНТ № _____

- 1.
- 2.
- 3.

Підпис викладача

10. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети

Питання до екзаменаційних білетів та екзаменаційні білети розробляються для кожної навчальної групи, розглядаються на цикловій комісії, затверджуються головою циклової комісії та заступником директора з навчальної роботи.

Теми, винесені на самостійне вивчення, також входять до екзаменаційних білетів. Як правило, екзаменаційний білет містить два теоретичних питання з курсу дисципліни та одне практичне завдання (задача, проблемна ситуація, графічне завдання тощо).

Відповідно до вимог ОПП, ОКХ викладачі розробляють екзаменаційні

питання та завдання нерепродуктивного характеру, щоб студент зміг продемонструвати свої творчі, розумові здібності.

Зразок оформлення екзаменаційних білетів та титульних (конвертів):

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Червоноградський гірничо-економічний фаховий коледж

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____

Освітньо-професійна програма _____

Навчальна дисципліна _____

Семестр _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. _____
2. _____
3. _____

Затверджено на засіданні циклової комісії _____

Протокол № _____ від „_____” _____ 20 _____ року

Голова циклової комісії _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Екзаменатор _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

11. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів

Цей розділ містить: орієнтовний тематичний план та методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів з дисципліни.

Вимоги щодо складання методичних матеріалів для забезпечення самостійної роботи студентів.

З метою допомоги студентам в оволодінні знаннями самостійно над конкретною темою навчальної дисципліни викладачу рекомендується підготувати методичні рекомендації, основними складовими яких можуть бути:

1. Тема.
2. План.
3. Література.
4. Методичні вказівки щодо розкриття питань плану або виконання практичних завдань.
5. Перелік питань до самоперевірки.

Рекомендуємо викладачам складати робочі зошити (звіти) для самостійної роботи студентів у вигляді тезисних вкладок, графічних зображень, таблиць систематизованого матеріалу з переліком вхідних даних, одержаних під час вивчення інших дисциплін або попередніх тем з даної дисципліни, перелік завдань з даної теми.

Залежно від особливостей дисциплін викладач може видавати студентам різні види завдань самостійної роботи.

- ✓ Переробка інформації, отриманої безпосередньо на лекційних, практичних та семінарських заняттях.
- ✓ Робота з відповідними підручниками, довідковою літературою для самостійного вивчення окремих тем, питань із розробкою конспекту.
- ✓ Написання рефератів, повідомлень.
- ✓ Творчі завдання (проекти, есе, огляди, звіти тощо).
- ✓ Виконання підготовчої роботи до лабораторних та практичних робіт.
- ✓ Виконання індивідуальних практичних, розрахункових, графічних завдань .
- ✓ Підготовка письмових відповідей на проблемні питання.
- ✓ Виготовлення наочності.

Викладач не обмежується у виборі інших завдань для самостійної роботи за умови відповідності змісту завдання робочій навчальній програмі дисципліни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ТЕМ,
ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

З ДИСЦИПЛІНИ _____

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ _____

з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійне вивчення
-----	----------------------	--

1.

2.

3.

4.

5.

Всього:

